

I/3/423-1

122/97

nr 122-1888

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA RYCZAŁTEM

BIULETYN INFORMACYJNY IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W KIELCACH

Rok VI

Kielce, luty - marzec 1938 r.

Nr. 2-3

W DNIU 18 MARCA R. B.

MARSZAŁEK EDWARD ŚMIGŁY-RYDZ
NASTĘPCA WIELKIEGO MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
OBCHODZIŁ SWOJE IMIENINY.

W DNIU TYM RZEMIOSŁO WOJ. KIELECKIEGO WRAZ Z CAŁYM NARODEM
ZŁOŻYŁO ŻYCZENIA NACZELNEMU WODZOWI ARMII POLSKIEJ,
GWARANTUJĄCEJ NASZĄ WIELKOŚĆ W RODZINIE NARODÓW

Z posiedzeń Zarządu Izby Rzemieślniczej w Kielcach

W dniu 7 lutego 1938 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Kieleckiej Izby Rzemieślniczej, na którym byli obecni: Prezes Izby E. Balcer, Wiceprezes St. Lorens, Członkowie zarządu: A. Musiał, F. Siłuszek i H. L. Goldsztajn, Dyrektor Izby mgr G. Axentowicz i Zastępca Dyrektora J. Korsak.

Na wstępie Radca p. A. Musiał zakomunikował zebranym, że w dniu 24 stycznia r. b. odbyło się w Częstochowie *nabóżeństwo żałobne* za dusze ś. p. b. Prezesa Izby Stefana Smugi i b. Rady Stefana Jarzębińskiego, w którym udział wzięli Radcowie Izby z Częstochowy, Zawiercia, Będzina oraz Prezes i Dyrektor Izby.

Następnie Dyrektor Izby Rzemieślniczej poinformował Zarząd o odbyciu wraz z Prezesem konferencji w Ministerstwie Przemysłu i Handlu na której omówiono szereg aktualnych spraw rzemieślniczych.

W dalszym toku obrad Zarząd ze względów budżetowych załatwił odmownie prośbę *Stowarzyszenia Właścicieli Piekarni Oddział w Sosnowcu* w sprawie udzielenia pożyczki w wysokości 15.000 zł., postanawiając jednak równocześnie wystąpić do Banku Gospodarstwa Krajowego w Katowicach, Radomiu i Krakowie z wnioskiem o podwyższenie kredytu dla rzemieślników w celu umożliwienia udzielania piekarzom pożyczek na hurtowy zakup mąki. W związku z tym postanowiono zwrócić się do K. K. O. w Będzinie z prośbą o podjęcie akcji kredytowania rzemieślników z funduszy B.G.K.

Po przyjęciu do wiadomości podziękowania Instytutu Naukowego Rzemieślniczego w Warszawie za udzieloną temuż Instytutowi subwencję, Zarząd: a) postanowił przystąpić w charakterze członka do Towarzystwa Popierania Szkolnictwa Zawodowego w Częstochowie ze składką roczną w kwocie zł. 300, b) przyznał Wydziałowi Powiatowemu w Kielcach

tytułem subwencji na biblioteki ruchome pewną ilość książek, c) postanowił udzielić subwencji w granicach możliwości budżetowych Izby dla Komitetu Społecznego w Kielcach na akcję oświatową d) przyznał subwencję dla szkół dokształcających zawodowych w Częstochowie w związku z organizacją przy tych szkołach orkiestry dętej oraz e) postanowił wyasygnować tytułem subwencji zł. 150 — dla Bursy Rzemieślniczej w Kielcach i zł. 150 — dla Bursy Okręgowego T-wa Rzemieślniczego w Częstochowie na akcję świetlicową.

Celem *oddluzenia bursy rzemieślniczej* w Częstochowie postanowiono upoważnić Prezydium Izby do przeprowadzenia w Ministerstwie Przemysłu i Handlu stosownej interwencji.

Prośby *Kas Bezprocentowego Kredytu dla rzemieślników chrześcijańskich* w Radomiu i w Działoszycach o subwencję załatwiono na razie odmownie. Równocześnie upoważniono Prezydium Izby do omówienia w Ministerstwie Przemysłu i Handlu sprawy wstawienia do budżetu Izby na rok 1938 kwoty zł. 3000 — na subwencje dla kas bezprocentowych.

Przyjęto do wiadomości *podziękowania zarządów burs rzemieślniczych* w Częstochowie i Kielcach za wyjednanie im bezpłatnego przydziału przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu po 10 tonn węgla. Zapoznano się ze stanowiskiem Kuratorium Okr. Szk. Krakowskiego w Krakowie w sprawie udziału delegatów Izby w praktycznych *egzaminach czeladniczych* przy szkołach zawodowych typu zasadniczego. Rozpatrzono sprawę zorganizowania w Wojkowicach Komornych kursu dokształcającego zawodowego, postanawiając udzielić subwencji na ten cel w wysokości zł. 200 — oraz w celu zaradzenia miejscowym niedomaganiom w zakresie dokształcania zawodowego postanowiono wysłać odpowiednie

wskazówki w sprawie zorganizowania stałej szkoły dokształcającej zawodowej.

Wskutek wielkich potrzeb rzemieślników woj. kieleckiego w zakresie *oświaty dokształcającej zawodowej*, niewspółmiernych do obecnego nasilenia terenu szkołami dokształcającymi, postanowiono zwrócić się do P. Wojewody Kieleckiego z memoriałem w sprawie uwzględnienia w budżetach samorządów terytorialnych subwencji na wymienione szkoły.

Z kolei Zarząd postanowił zaopiniować przychylnie *statut Cechu Rzeźniczo-Wędliniarskiego* w Przedborzu, proponując jedynie z przyczyn normatywnych pewne uzupełnienia oraz ustalił *dni urzędowania* przedstawicieli Kieleckiej Izby Rzemieślniczej w poszczególnych miejscowościach pow. częstochowskiego i włoszczowskiego, o czym piszemy na innym miejscu.

Na podstawie opinii przedstawicieli rzemiosł: wędliniarskiego oraz rzeźnictwa i wyrębu mięsa w sprawie *wyrybu mięsa wieprzowego przez rzeźników żydów* — Zarząd postanowił wypowiedzieć się wobec właściwych czynników iż rzeźnicy żydzi, pragnący prowadzić przemysł wyrębu mięsa wieprzowego, powinni być kierowani na egzamin sprawdzający celem wykazania umiejętności zawodowej w zakresie tego przemysłu.

Na zakończenie na wniosek Rady F. Siłuszka, Zarząd postanowił spowodować wydanie przez Kuratorium O. S. K. w Krakowie polecenia delegatom Kuratorium do czeladniczych komisji egzaminacyjnych przy Izbie, aby wysyłał na egzaminy swoich *zastępców* w tych wypadkach, gdy sami nie będą mogli wziąć udziału w egzaminach. Postanowiono równocześnie wystosować okólnik do delegatów Izby, aby zawiadamiali komisje egzaminacyjne o niemożności przybycia na egzamin i podpisywali *protokoły*

egzaminacyjne tylko tych kandydatów, przy egzaminowaniu których brali udział.

W dniu 9 marca r. b. odbyło się następne posiedzenie Zarządu Kieleckiej Izby Rzemieślniczej, na którym byli obecni: PP. Prezes Izby E. Balcer, Wiceprezes St. Lorens, Członkowie Zarządu: A. Musiał, F. Siłuszek i H. L. Goldsztajn oraz Dyrektor Izby G. Axentowicz i Zast. Dyrektora J. Korsak.

Posiedzenie zagał Prezes Izby E. Balcer, poczym Zarząd zatwierdził jednogłośnie bez zmian protokół z ostatniego posiedzenia Zarządu. W związku z protokołem Prezes i Dyrektor Izby złożyli sprawozdanie z wyników przeprowadzonej przez Prezydium Izby lustracji fabryki „Wulkan“ w Częstochowie, poczym Zarząd Izby utrzymał nadal w mocy decyzję odmawiającą fabryce „Wulkan“ prawa kształcenia terminatorów z uwagi na brak odpowiednich w tym kierunku warunków.

Z kolei Prezydium Izby złożyło sprawozdanie z pobytu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu w sprawie *budżetu Izby* na rok 1938. Dyrektor Izby odczytał protokół Członków Zarządu A. Musiała i F. Siłuszka z przebiegu i wyników kontroli rachunkowości gospodarki Izby za 1937 r., poczym Zarząd jednogłośnie zatwierdził sprawozdanie rachunkowe za powyższy okres. Równocześnie Zarząd zatwierdził sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za m. luty r. b. oraz uchwalił *proorzum budżetowe* na m. marzec r. b.

Po rozpatrzeniu szeregu *spraw egzaminacyjnych* — Zarząd polecił zwrócić się do PP. Grima i inż. Kuszewskiego z prośbą o opracowanie programu krótkoterminowego kursu dokształcającego dla kandydatów do egzaminu mistrzowskiego w rzemiośle mularskim i ciesielskim oraz *programu egzaminacyjnego* wojew. komisji egzaminacyjnej mistrzowskiej dla obu zawodów. Po uzgodnieniu powyższych programów z istniejącymi komisjami mularskimi i ciesielskimi zostaną one zatwierdzone przez Zarząd.

Dni urzędowania Izby Rzemieślniczej

W celu zapoznania rzemieślników z aktualnymi problemami rzemieślniczymi oraz umożliwienia im załatwienia spraw bez potrzeby korespondowania i przyjazdu do Kielc, Izba Rzemieślnicza w Kielcach wzorem lat ubiegłych zorganizowała dni urzędowania w terenie.

W roku bieżącym rozpoczęto od powiatów częstochowskiego i włoszczowskiego, na których dni urzędowania Izby miały przebieg następujący:

1. **Częstochowa.** Dnia 18.II.38 odbyło się urzędowanie w lokalu Komisji Gospodarczej Izby przy ul. Aleja Nr 9, w którym wzięli udział PP. Prezes Izby E. Balcer, Radcowie: A. Musiał i K. Łuczak oraz Zast. Dyrektora Izby J. Korsak. Trwało ono od godz. 15 do 19, poczym rozpoczęło się ogólne zebranie

Następnie Zarząd przyjął do wiadomości wystąpienie Izby do Ministerstwa P. i H. w sprawie *egzaminów czeladniczych na ulgowych warunkach* oraz wystąpienie do P. Wojewody Kieleckiego w sprawie uwzględnienia w budżetach miast i gmin *subwencji na oświatę dokształcającą zawodową*. Zarząd udzielił pozwolenia Związkowi Rzemieślników Chrz. w Szczekocinach i w Słupi na zawieranie przed nimi *umów o naukę* rzemieślników oraz zaopiniował przychylnie projekt statutu Cechu Wielkiego w Chęcinach.

Po zapoznaniu się z memoriałem Woj. Korporacji Przemysłu Kominiarskiego w Sosnowcu postanowiono zawiadomić Związek Izby Rzemieślniczych o pozytywnym stanowisku do sformułowań, zawartych w tym memoriale w związku z wnioskiem poselskim w sprawie wycieru kominów.

Na zakończenie Zarząd postanowił zwołać na dzień 31 marca 1938 r. Plenarne Zebranie Rady Izby.

rzemieślników chrześcijańskiego przy udziale tych samych przedstawicieli Izby i około 150 rzemieślników.

Z ważniejszych spraw poruszonych za zebraniem, zasługują na uwagę postulaty w dziedzinie podatkowej, a mianowicie zebrani wyrazili opinię o projekcie rozporządzenia Ministra Skarbu w sprawie poboru zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu w roku 1938 oraz o projekcie norm uposażeń w naturze na rok podatkowy 1938. Domagano się, aby przedstawiciel rzemieślników częstochowskiego zasiadał w Komisji Odwoławczej Kieleckiej Izby Skarbowej i w związku z tym postanowiono delegować przedstawicieli miejscowego rzemieślników do Izby Rzemieślniczej celem podjęcia wespół z nią stosownej interwencji u P. Dyrektora Izby Skarbowej. Poświęcono dużo uwagi zamierzonej nowelizacji prawa przemysłowego, zgłaszając w tej sprawie odpowiednie wnioski. Wreszcie zaprotestowano przeciwko podwyższeniu składek ubezpieczeniowych, domagając się niższych stawek dla rzemieślników, które winno być pod tym względem wyodrębnione od przemysłu. Na zakończenie zwrócono się z prośbą do Izby Rzemieślniczej w sprawie wyjednania w Dyrekcji Lasów Państwowych obniżenia cen na drzewo w lepszych gatunkach, potrzebne dla celów wojskowych, komunikacyjnych i przetwórczych w najszerszym zakresie. Zaprotestowano przeciw nadmiernemu eksportowi, który utrudnia nabywanie wyższych gatunków drzewa dla przeróbki wewnętrznej.

Nazajutrz w tym samym lokalu w godzinach od 14-ej do 19-ej odbył się drugi dzień urzędowania, w którym udział wzięli także Dyrektor Izby P. mgr G. Axentowicz. Ogółem w ciągu dwu dni załatwiono przeszło 50 interesantów.

W dalszych miejscowościach, o czym mówimy niżej, udział

w urzędowaniu wzięli: członek Zarządu Izby Radca A. Musiał i Zast. Dyrektora Izby J. Korsak.

2. Krzepice. Dnia 21 lutego odbyło się zebranie ogólne rzemieślników chrześcijan przy udziale około 150 osób. Przewodniczący zebrania, witając delegatów Izby, wygłosił przemówienie, w którym podkreślił konieczność podniesienia rzemiosła i przygotowania zastępów fachowo wykształconych i moralnie zdrowych rzemieślników, związanych ze sobą węzłami koleżeństwa. Po referacie przedstawicieli Izby odbyła się dyskusja, w której poruszono m. in. sprawy kart rzemieślniczych, chałupnictwa, nielegalnego rzemiosła, oświaty dokształcającej, obrotu wędlinami i sprawy organizacyjne. Następnie odbyło się urzędowanie delegatów Izby, w czasie którego załatwiono ok. 40 interesantów.

Po południu odbyło się zebranie rzemieślników żydów, na które przybyło około 100 osób. Po zebraniu w czasie urzędowania delegacji Izby załatwili około 20 interesantów.

3. Kłobuck. Dnia 22 lutego r. b. w godzinach rannych delegacja uczestniczyła w zebraniu rzemieślników chrześcijan na które przybyło około 300 osób. W dyskusji poruszono sprawy omówione w sprawozdaniu z Krzepic, a nadto kwestie związane z egzaminami czeladniczymi i mistrzowskimi, ofert na roboty i dostawy i t. p. W czasie urzędowania załatwiono około 35 interesantów.

Po południu odbyło się zebranie rzemieślników żydów, na które przybyło około 80 osób, w czasie urzędowania zaś delegacji załatwili około 30 interesantów.

4. Mstów. Dn. 23 lutego r. b. na zebraniu rzemieślników przy udziale około 130 osób przedstawiciele Izby wygłosili referaty, po których odbyła się wszechstronna i ożywiona dyskusja. Po zebraniu delegacji Izby załatwili około 45 interesantów.

5. Przyrów. Tego samego dnia popołudniu odbyło się

następne zebranie miejscowych rzemieślników przy udziale około 80 osób. Po referatach delegatów Izby w dyskusji omówiono m. in. sprawy kredytów, spółdzielczości rzemieślniczej, ubezpieczeń społecznych, podatków i t. p. Następnie załatwiono około 35 interesantów.

6. Włoszczowa. Dnia 24 lutego r. b. w godzinach rannych odbyło się zebranie rzemieślników chrześcijan przy obecności około 100 osób. W dyskusji, po referatach przedstawicieli Izby, omówiono szeroko sprawę kredytów, nielegalnego rzemiosła, oświaty zawodowej, młodzieży rzemieślniczej, obciążeń i t. p. W dyskusji zabierał głos również Kierownik miejscowej szkoły dokształcającej zawodowej. W czasie urzędowania załatwiono około 20 interesantów.

Popołudniu delegacja Izby wzięli udział w zebraniu rzemieślników żydów, na które przybyło około 90 osób. Po referatach delegatów wywiązała się dyskusja na różne tematy, poczym w czasie dwugodzinnego urzędowania załatwiono około 30 interesantów.

7. Szczekociny. Dnia 25 lutego w godzinach rannych przy udziale około 190 rzemieślników chrześcijan odbyło się zebranie, któremu przewodniczył Burmistrz m. Szczekocin. Po referatach wywiązała się obszerna dyskusja na tematy: podatkowe, ubezpieczeń społecznych, kredytów rzemieślniczych, przymusu cechowego, nowelizacji prawa przemysłowego, spółdzielczości rzemieślniczej i t. p. Na szczególną uwagę zasługuje postulat zebranych pod adresem Samorządu Rzemieślniczego, aby jak najrychlej poczyniono starania w kierunku powołania do życia funduszu ubezpieczenia emerytalnego samoistnych rzemieślników. W czasie urzędowania załatwiono około 40 interesantów.

W przerwie przed zebraniem rzemieślników żydów delegacja Izby zwiedzili wystawę prac krawieckich i bielizniarskich, wykonanych przez uczestniczki kursu krawieckiego i bieli-

zniarskiego, zorganizowanego przy ochronce Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego w Szczekocinach.

W godzinach wieczornych odbyło się zebranie rzemieślników żydów przy udziale około 90 osób, poczym załatwiono około 15 interesantów.

8. Słupia. Dnia 26 lutego r. b. w lokalu Związku Rzemieślników Chrześcijan odbyło się zebranie przy udziale około 45 osób. Po referatach wywiązała się obszerna dyskusja, w czasie której poruszone najważniejsze sprawy rzemiosła. Zebrani domagali się zmiany odnośnych przepisów o przyjmowaniu do pracy robotników w kierunku zniesienia przymusu angażowania pracowników za pośrednictwem Funduszu Pracy.

* * *

Zamykając powyższe sprawozdania z przebiegu dni urzędowania na terenie pow. częstochowskiego i włoszczowskiego stwierdzić należy, iż zebrani wszędzie kategorycznie wypowiedzieli się przeciwko przyłączeniu pow. częstochowskiego do woj. łódzkiego. Nadto na wszystkich niemal zebraniach uczestnicy domagali się obniżenia składek ubezpieczeniowych rzemiosła, które w tym względzie winno być potraktowane odrębnie w stosunku do wielkiego przemysłu.

O KOLONIE DLA POLSKI I ZWIĘKSZENIE EKSPORTU

walczy

Liga Morska i Kolonialna żądając zwiększenia w tym celu naszej Marynarki Wojennej!

RZEMIEŚLNIKU!

złóż ofiarę na ścigacz morski „KIELCZANIN“ przesyłając datkę do Sekcji Obrony Morskiej przy Izbie Rzemieślniczej w Kielcach.

PRASA RZEMIEŚLNICZA

Potępną dźwignią, dzięki której można podnieść rzemiosło na wyższy poziom *spoistości organizacyjnej i sprawności gospodarczej* jest prasa rzemieślnicza, reprezentowana u nas przez szereg czasopism ogólnorzemieślniczych i branżowych.

Dzięki tej prasie rzemieślnik, oddany nieustannej pracy, ma możność zapoznania się z najżywotniejszymi problemami nurtującymi całe rzemiosło, rozszerzenia swych horyzontów myślowych i pogłębienia zawodowych kwalifikacji.

Obok wydawnictw książkowych prasa rzemieślnicza jest jednym z najskuteczniejszych instrumentów *aktywizacji społecznej i gospodarczej rzemiosła*, dzięki niej łatwiejszym jest zespolenie rzemieślników w odpowiednich zrzeszeniach dla podejmowania zadań przerastających siły jednostek, dzięki prasie rzemieślniczej wreszcie można skuteczniej przeprowadzać *akcję polepszania metod i warunków produkcji* oraz zbytu wyrobów rzemieślniczych.

Wszelkim wysiłkom w powyższym zakresie podejmowanym przy pomocy zebrań, odczytów, pokazów, kursów i t. p. na przyszłość stoi w wielu wypadkach rozproszenie rzemiosła w terenie i strata czasu ponoszona przez rzemieślnika w związku z korzystaniem z powyższych imprez. Przeszkód tych nie zna, przenikanie do rzemiosła myśli i hasel przy pomocy prasy rzemieślniczej, czasopismo rzemieślnicze bowiem trafi wszędzie, a zapoznanie się z nim nie zajmie wiele czasu, musi być ono tylko odpowiednio reklamowane, a rzemieślnik zachęcony do jego prenumeraty!

Izba Rzemieślnicza w Kielcach doceniając w pełni znaczenie prasy rzemieślniczej i potrzebę zwiększenia *czytelnictwa wśród rzemieślników*, zwraca się z apelem do całego rzemiosła woj. kieleckiego, aby nie tylko organizacje rzemieślnicze ale również i poszczególni rzemieślnicy abonowali pisma zawodowe!

Powinniśmy zrozumieć, że żyjemy w wieku XX, kiedy życie jest bardziej zróżnicowane niż było dawniej i kiedy postęp techniczny i rozliczne komplikacje w dziedzinie produkcji i wymiany wymagają nieustannego trzymania ręki na pulsie życia gospodarczego.

Musimy wiedzieć, że *dziś każdy zawód ma swoją prasę* i każdy rozumny fachowiec utrzymuje kontakt ze światem przy pomocy czasopism zawodowych i dlatego rzemieślnik również winien w jaknajwiększym stopniu korzystać z usług swojej prasy.

Poniżej podajemy wykaz znanych Izbie czasopism rzemieślniczych na które zwracamy uwagę zainteresowanych.

W szczególności pragniemy podkreślić, iż na czoło wszystkich czasopism rzemieślniczych, zarówno wartością dostarczanych informacji jak i głębokością ujmowania poszczególnych problemów wybija się **„Rzemiosło“**, organ samorządu gospodarczego rzemiosła z **redakcją i administracją w Warszawie, ul. Królewska 23 m. 1.** Czasopismo to posiada charakter ogólnorzemieślniczy i równocześnie dostarcza wiele informacji branżowych. Z uwagi na jego znaczenie i wybitne walory polecamy to czasopismo wszystkim organizacjom rzemieślniczym i poszczególnym rzemieślnikom celem zaprenumerowania.

I. Czasopisma ogólnorzemieśln.

1) „Rzemiosło“ — miesięcznik, organ samorządu gospodarczego rzemiosła, Warszawa 1, Królewska 23, — prenumerata kwart. — Zł. 2.

2) „Rzemieślnik Śląski“ — miesięcznik, organ Izby Rzemieślniczej w Katowicach, Katowice, Plac Wolności 12, prenumerata rocznie — Zł. 2.

3) „Biuletyn Informacyjny Izby Rzemieślniczej w Kielcach“ — mies. organ oficjalny, Kielce, Sienkiewicza 49, prenumerata rocznie Zł. 1,50.

„Biuletyn Izby Rzemieślniczej w Lublinie“ — mies. organ oficjalny, Lublin, Pierackiego 3, prenum. rocznie w Lublinie — Zł. 2, poza Lublinem — Zł. 2,50.

5) „Wołyńskie Wiadomości Rzemieślnicze“ — mies. Łuck. Izba Rzemieślnicza, prenum. nie podano.

6) „Informator Rzemieślniczy“ — mies. organ samorządu gospodarczego rzemiosła woj. stanisławowskiego, Stanisławów, Sapieżyńska 18, prenumerata rocznie — Zł. 2,40.

7) „Chrześcijański Konsument“ — dwutygodnik, organ odbiorców, wytwórców i dostawców, Kraków, Św. Jana 13, prenum. kwart. — Zł. 1,20.

8) „Gazeta Przemysłowo-Rzemieślnicza“ — dwutygodnik, organ Związku Rzemieślników Chrześcijan w Warszawie, Warszawa, Miodowa 14, — prenum. kwart. — Zł. 2,50

9) „Głos Rzemieślnika“ — tygodnik, organ Związku Rzemieślników Chrześcijan, cechów i spółdzielni rzemieślniczych wraz z oficjalnym działem informacyjnym Poznańskiej Izby Rzemieślniczej, Poznań, Wały Zygmunta Augusta 15, prenum. kwart. — Zł. 1,70.

10) „Głos Szkoły Zawodowej“ — mies. organ Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Zawodowych, Warszawa.

11) „Kupiec i Rzemieślnik“ — tygodn. Łódź.

12) „Młody Zawodowiec“ — tygodn. Warszawa.

13) „Nasze sprawy“ — biuletyn miesięczny Chrz. Banku Spółdzielczego na Antokolu, Wilno, Mickiewicza 1, prenum. nie podano.

14) „Pionier Rodzimego Przemysłu“ — tygodn. Warszawa.

15) „Praktyczny Poradnik“ dwumies., Lwów, Ormiańska 25/1 prenum. rocz. zł. 6.

16) „Przegląd Rzemieślniczy“ — tygodn. organ samodzielnego chrześc. rzemiosła, Warszawa, Tarczyńska 20/28, Lwów, Kościelna 8, Kraków, Sławkowska 13/15, Gdynia, Starowiejska 17/9. Prenumerata mies. zł. 1, kwartalnie zł. 2,50.

17) „Przyjaciel Młodzieży Terminującej” — tygodnik poświęcony kształceniu i wychowaniu młodzieży rzemieślniczej, Grudziądz, Grobłowa 29/31, prenum. kwart. 75 gr.

18) „Rozwój — Tygodnik Handlowy, Kupiecki i Rzemieślniczy” — organ oficjalny chrześcijańskiego kupiectwa i drobnego przemysłu, Łódź, Piotrkowska 134, prenumerata kwart. Zł. 2.

19) „Rzemieślnik Pomorski” — tygodn. poświęcony sprawom rzemieślniczym na Pomorzu, Grudziądz, Grobłowa 29/31, prenum. mies. 60 gr.

20) „Szkolnictwo Zawodowe” — mies. Warszawa.

21) „Szkoła Doksztalająca Zawodowa” — mies. Warszawa.

22) „Szkoła Zawodowa” — mies. organ Stowarzyszenia Nauczycieli i Przyjaciół Szkół Doksztalających Zawodowych, Poznań.

23) „Świat Kupca i Rzemieślnika” — tyg. Łódź, Narutowicza 2, prenum. kwart. zł. 2,50.

II. Czasopisma branżowe

1) „Foto” — mies. Warszawa

2) „Fotograf Polski” — mies. organ Związku Polskich Fotografów, Warszawa

3) „Gazeta Krawiecka” — mies. organ Spółdzielni Krawieckiej „Przełom”, Warszawa, Orla 10, prenum. mies. zł. 2.

4) „Gazeta Przemysłu Rzeźniczego” — 3 razy tygodn. — pismo poświęcone sprawom rzemiosła rzeźniczo-wędliniarskiego w Polsce, Poznań, Wielkie Garbary 27, prenumerata mies. zł. 2.

5) „Kosmetyka Nowoczesna, Moda i Sztuka Fryzierska” — mies., Warszawa, Pl. Żelaznej Bramy 6, prenum. kwart. zł. 2,80, półroc. 5,40, rocz. 10,20.

6) „Malarz” — dwutygodnik, jedyne polskie czasopismo dla malarzy, lakierników, pozłotników oraz składów farb i lakierów, Poznań, Wielka 10, prenum. kwart. — Zł. 3, Organizacje mogą korzystać ze zniżki.

7) „Meblostyl” — kwartalnik — pismo poświęcone ar-

chitekturze wnętrz oraz sprawom zawodowym stolarzy, meblarzy i pokrewnych zawodów, Kraków, Zybkiewicza 5, prenum. kwart. zł. 4.

8) „Nowa Odzież” — mies. ilustrowane pismo zawodowe, poświęcone krawiectwu w Polsce, Chorzów, I Wolności 76 prenum. rocznie — Zł. 10.

9) „Nowy Wykwint i Moda” — czasopismo poświęcone sztuce nowoczesnego kroju, wytwórczości krajowego przemysłu włókienniczego i zagadnieniom mody, Kraków, Wybickiego 1, prenum. wraz z dodatkami, kwartalnie zł. 4.

10) „Obuwnik” — mies. Katowice.

11) „Piekarz Polski” — tygodnik, organ Stowarzyszenia Właścicieli Piekarń R.P. Warszawa, Nowogrodzka 34, prenumerata kwart. zł. 3.

12) „Przegląd Cukierniczy” — mies. organ oficjalny cechowy, Poznań, Wielka 10, prenum. kwart. — zł. 2.

13) „Przegląd Garbarsko-Techniczny” — mies. organ techniczny Cechu Zrzeszonych Garbarzy, Warszawa, Zielna 29, prenum. kwart. — zł. 3.

Instytut Naukowy Rzemieślniczy Józefa Piłsudskiego w Warszawie

Istniejący od dwóch lat Instytut Naukowy Rzemieślniczy, prowadzący akcję doksztalania rzemieślników i kształcenia osób, które pragnęłyby pracować w rzemiośle, borykał się z niezwykle ciężkimi trudnościami materialnymi. Minimalne opłaty pobierane od słuchaczy organizowanych kursów nie wystarczyły nietylko na utrzymanie gmachu w należytym porządku i zapłacenie instruktorów, ale niejednokrotnie nawet na niezbędne wydatki administracyjne.

Obecnie sprawa ta ulegnie poprawie, bowiem w myśl oświadczenia Ministra Przemysłu i Handlu p. Antoniego Romana Instytut Naukowy Rzemieślniczy otrzyma 125.000 zł. w ciągu 1938-39 roku budżetowego na popieranie akcji z

14) „Przegląd Mięśny” — tygodn. Warszawa,

15) „Przegląd Obuwniczy i Cholewkarski” — dwutyg. Poznań, Al. Marcinkowskiego 25, prenum. kwart. zł. 1,50.

16) „Przemysł Skórny” — dwutygodnik, organ publikacyjny Cechów Szewskich, Poznań, Wielka 10.

17) „Rynek Żyweca i Mięsa” — tygodnik poświęcony sprawom gospodarki mięsnej, Warszawa, Zgoda 4, prenum. kwart. — zł. 5.

18) „Spawacz” — dwumiesięcznik, organ Stowarzyszenia Dla Rozwoju Spawania i Cięcia Metali w Polsce, przeznaczony dla rzemieślników spawaczy, Warszawa, Zgoda 10, prenum. roczna — zł. 2.

19) „Sztuka Złotnicza” — mies. Warszawa, Śniadeckich 4/9 prenum. kwart. zł. 3.

20) „Wiadomości Fotograficzne” — mies. Poznań.

21) „Złotnik i Zegarmistrz” — mies., jedyne w Polsce czasopismo dla zegarmistrzów, złotników, jubilerów, grawerów, bronzowników i optyków, Poznań, Wielka 10. Kwart. zł. 2.

zakresu podniesienia fachowego rzemiosła. Dzięki temu Instytut będzie mógł prowadzić intensywniej swą działalność i objąć szersze masy tych wszystkich, którzy się pragną uczyć bądź doksztalać.

Należy podkreślić, iż między innymi I. N. R. prowadzi kursy, zapoznające rzemieślników z urządzeniami mechanicznymi warsztatów, kursy doksztalające dla rzemieślników, którzy otrzymali pełne prawa na zasadzie rejestracji praw nabytych i nie mieli dotychczas wszechstronnych wiadomości z zakresu swego fachu oraz uczy kandydatów na rzemieślników, przede wszystkim młodzież wiejską, która pragnąc się poświęcić rzemiosłu musi zdobyć właściwe wykształcenie fachowe.

Zmiana w sposobie rejestrowania umów o naukę rzemiosła

W Nr 12 Biuletynu Informacyjnego z m. grudnia 1937 r. została ogłoszona „Tymczasowa instrukcja w sprawie spisywania i rejestrowania umów o naukę w rzemiośle”, której pkt. 7 przewidywał obowiązek nadsyłania do Izby wraz z umową o naukę odpowiednich dokumentów.

Niniejszym zawiadamia się, iż punkt 7 tymczasowej instrukcji ulega obecnie zmianie w tym kierunku, iż poczynając od dnia 15 marca r. b. *znosi się* obowiązek nadsyłania do Izby wraz z umową: a) świadectwa urodzenia, lub wyciągu z ksiąg ludności, stwierdzającego, że młodociany terminator ukończył 15 lat życia, b) posiadanego przez terminatora ostatniego świadectwa szkolnego, oraz c) świadectwa lekarza, wskazanego przez Inspektora Pracy, że dana praca nie przekracza sił młodocianego terminatora — w tym wypadku o ile umowa była spisywana przed cechem lub stowarzyszeniem, któremu Izba zezwoliła na spisywanie przed nim umów.

W związku z powyższym poleca się, ażeby cechy i wspomniane wyżej stowarzyszenia przy spisywaniu umów żądały okazania wymienionych

Zmiany i uzupełnienia w składzie komisji egzaminacyjnych okręgu Izby Rzemieślniczej w Kielcach

Kielce

Na posiedzeniu Zarządu Izby w dniu 7.II.1938 r. postanowiono przyjąć rezygnację p. Andrzeja Kacperka ze stanowiska przewodniczącego komisji egzaminacyjnej *szeńskiej* w Kielcach, mianując na jego miejsce p. Jana Brudka — Radcę Izby. Na miejsce członka wym. komisji p. Jana Pobochoy — mianowano p. Rębosza Karola.

Komisję egzaminacyjną dla zawodu kowalskiego i pokrewnych zawodów w Kielcach, przemianowano na „komisję

dokumentów, względnie w inny sposób stwierdzały, iż terminator odpowiada warunkom wymaganym dla przyjęcia go na naukę rzemiosła i dokumenty te na żądanie zwracały przedstawiającym.

Wprowadzając w grudniu 1937 r. obowiązek nadsyłania wspomnianych dokumentów do Izby, Kielecka Izba Rzemieślnicza chciała stwierdzić w jakim stopniu zgłaszane za pośrednictwem cechów i organizacji rzemieślniczych umowy odpowiadają co do warunków ze strony terminatora obowiązującym przepisom, oraz pragnęła w ten sposób pouczyć cechy o wymaganiach, jakim winien zadość uczynić terminator.

Jak wynika z niniejszego komunikatu sprawa ta odnośnie dokumentów została obecnie pozostawiona uznaniu cechów i stowarzyszeń rzemieślniczych, które przy spisywaniu umowy *nie powinny jednak stawiać trudności* przez rygorystyczne żądanie okazania wymienionych dokumentów wtedy gdy skądinąd wiadomym jest, że kandydat na terminatora ma ukończonych 15 lat życia, uczęszczał do szkoły i jest zdrowy.

egzaminacyjną dla zawodów kowalskiego i kołodziejskiego” w dotychczasowym składzie z przewodniczącym Komisji p. Andrzejem Śutowiczem. Dodatkowo mianowano w charakterze członków mistrzów kołodziejskich: pp. Buraka Kazimierza, Kochańskiego Franciszka, Buraka Romana i Wincentego Pierzaka jako członka czeladnika kołodziejskiego.

Sosnowiec

W dniu 7.II.1938 r. Zarząd Izby zwolnił p. Boratyńskiego Józefa ze stanowiska członka Komisji egzaminacyjnej dla zawodu *cukierniczego* w Sosnowcu, a na jego miejsce powołał p. Stefana Skórzyńskiego — czeladnika cukierniczego.

Prosimy

o opłacenie prenumeraty w przeciwnym razie wstrzymamy wysyłanie „BIULETYNU”

Przepisy prawne i ich wyjaśnienia

Nowe rozporządzenie w sprawie wysokości składek w ubezpieczeniu wypadkowym

W dzienniku Ustaw Nr. 12 z dnia 25.II.1938 r., zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 31.I.1938 r. o zasadach obliczania wysokości składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych oraz warunkach obniżania lub podwyższania tych składek.

Przed wszystkim w rozporządzeniu dokonano podziału zakładów pracy według gałęzi gospodarczych na grupy i podgrupy.

Składkę procentową ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych na okresy trzyletnie tak, aby poszczególne grupy i podgrupy pracodawców pokrywały zasadniczo swymi składkami przypadające na nie ryzyko wypadków losowych. Taryfę wspomnianych składek zatwierdza Minister Opieki Społecznej w drodze zarządzenia ogłaszanego w „Monitorze Polskim”.

Taryfa składek powinna zawierać w obrębie grup i podgrup podział zakładów pracy na rodzaje oraz ustalać dla poszczególnych rodzajów kategorii niebezpieczeństwa na podstawie wysokości całkowitego obciążenia zakładów pracy danego rodzaju wypadkami losowymi. Każda kategoria niebezpieczeństwa obejmuje szereg klas, oznaczonych kolejnymi liczbami, oraz klasę średnią w ten sposób, że liczby oznaczające klasą najniższą i najwyższą różnią się o 25% od liczby oznaczającej klasę średnią. (Do rozporządzenia został dołączony schemat klas i kategorii niebezpieczeństwa).

Wysokość składki procentowej otrzymuje się mnożąc właściwą klasę niebezpieczeństwa przez jednostkę taryfową, która wynosi 0,06.

Składkę za ubezpieczenie pracowników wymierza się według jednej z klas w obrębie danej kategorii niebezpieczeństwa w zależności od warunków higieny i bezpieczeństwa pracy w tym zakła-

dzie. Gdy zakłady pracy danego rodzaju nie przedstawiają masy obserwacyjnej pod względem zarobków i wypadków losowych dostatecznie wielkiej ZUS. oprze ustalenie kategorii niebezpieczeństwa na technicznej ocenie stanu bezpieczeństwa pracy tych zakładów, uwzględniając kategorie niebezpiecz. ustalone dla zakładów pracy o pokrewnym ryzyku wypadku losowego oraz kategorię niebezpieczeństwa danego rodzaju zakładów pracy, obowiązującą w poprzednim okresie trzyletnim.

Zakładowi pracy należy wymierzyć składkę według średniej klasy niebezpieczeństwa a według niższej lub wyższej wtedy, gdy niebezpieczeństwo pracy w danym zakładzie jest w stosunku do przeciętnego mniejsze lub większe.

Za okoliczności zmniejszające niebezpieczeństwo uważa się przede wszystkim:

1) prowadzenie przy pomocy służby bezpieczeństwa pracy, utworzonej w obrębie i z personelu zakładu pracy, systematycznej i dającej trwałe rezultaty akcji zapobiegania wypadkom losowym, jeżeli akcja ta jest uznana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;

2) stosowanie specjalnych urządzeń ochronnych ponad wymagania ustalone przepisami;

3) zatrudnianie spośród pracowników, zajętych przy maszynach roboczych, więcej niż połowy przy maszynach o indywidualnym napędzie elektrycznym;

4) większy niż normalny zakres prac biurowych lub handlowych, prowadzonych poza obrębem terytorialnym głównego zakładu pracy;

5) wzorowe rozplanowanie zabudowań i urządzeń w zakładzie pracy oraz celowe rozplanowanie dróg komunikacyjnych i ratunkowych;

6) przestronność pomieszczeń roboczych.

Za okoliczności zwiększające niebezpieczeństwo uważa się przede wszystkim:

1) nieprzestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;

2) brak urządzeń wymaganych przepisami;

3) niedostateczne lub wadliwe warunki oświetlenia, przewietrzania lub ogrzewania;

4) brak dbałości o utrzymanie stanu porządku pomieszczeń roboczych jak i całego zakładu pracy;

5) wadliwe rozplanowanie zabudowań i urządzeń w zakładzie pracy, oraz niecelowe rozplanowanie dróg komunikacyjnych i ratunkowych;

6) ciasnota pomieszczeń roboczych;

7) stosowanie generatora gazowego dla silnika na gaz ssany, ustawionego w pomieszczeniu, w którym znajduje się silnik, lub w pomieszczeniu połączonym bezpośrednio z pomieszczeniem silnika;

8) brak dbałości o utrzymanie w stanie sprawności urządzeń technicznych i zabezpieczających;

9) niestosowanie środków ochrony indywidualnej, potrzebnych przy danej pracy (okulary, środki przeciwpyłowe i przeciwgazowe, rękawice, obuwie ochronne i t. p.);

10) zatrudnianie osób niefachowych przy pracach, wymagających specjalnych kwalifikacji;

11) brak organizacji niesienia pierwszej pomocy w razie wypadku w zatrudnieniu.

Celem ustalenia okoliczności, zmniejszających i zwiększających niebezpieczeństwo Zakład Ubezpieczeń Społecznych uprawniony jest do badania na miejscu urządzeń technicznych oraz organizacji pracy poszczególnych zakładów

Nadmienia się, na zakończenie że składki ustalone w taryfie składek nie obejmują jednolitego dodatku wynoszącego obecnie 0,3% zarobku zatrudnionych ubezpieczonych od wypadku pracowników.

Równocześnie zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej, zmieniające przepisy o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczania składek i kontroli czynności pracodawców.

Obecnie każdorazowo w związku z wejściem w życie rozkładu składek w ubezpieczeniu wypadkowym ubezpieczalnia społeczna obowiązana jest wydać na trzyletni okres obowiązujące tego rozkładu orzeczenie o ponownym zaliczeniu zakładu pracy do kategorii lub klasy niebezpieczeństwa:

1) jeżeli dany rodzaj zakładu pracy został, w porównaniu z poprzednim okresem trzyletnim odmiennie określony lub zaliczony do innej kategorii lub klasy niebezpieczeństwa,

2) jeżeli pracodawca w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozkładu składek zgłosi wniosek o zmianę zaliczenia zakładu pracy do kategorii lub klasy niebezpieczeństwa.

W innych przypadkach ubezpieczalnia może wydać z urzędu orzeczenie o ponownym zaliczeniu zakładu pracy do kategorii lub klasy niebezpieczeństwa, jednak nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozkładu składek.

Ulgowe egzaminy czeladnicze

Zasadniczo prawo przemysłowe wymaga, aby kandydat do egzaminu czeladniczego złączył do podania do Izby Rzemieślniczej:

1) świadectwo ukończenia nauki rzemiosła wystawione przez cech, lub świadectwo (świadectwa), stwierdzające przebyty czas nauki o ile w sumie stwierdzają okres wymagany do ukończenia nauki (od 3 do 4 lat zależnie od rzemiosła) oraz 2) świadectwo szkolne z ukończenia nauki w publicznej szkole kształcącej zawodowej.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 stycznia 1938 r. Izba Rzemieślnicza zawiadamia,

że z uwagi na niedostateczną jeszcze rozbudowę sieci szkół kształcących zawodowych, w terminie do dn. 31 grudnia 1938 r. będą dopuszczani do egzaminu czeladniczego ci kandydaci, którzy nie mogą okazać świadectwa z ukończenia nauki w publicznej szkole kształcącej zawodowej z powodu braku takiej szkoły w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła, lub z powodu niemożności uczęszczania do niej dla braku miejsca albo z innej uzasadnionej przyczyny.

W tych wypadkach należy przedkładać zamiast świadectwa szkoły kształcącej:

1) zaświadczenie władzy szkolnej (Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego), stwierdzające, że w miejscowości w której terminator odbywał naukę rzemiosła, nie było w okresie odbywania terminu publicznej szkoły kształcącej zawodowej, lub

2) zaświadczenie tejże władzy szkolnej, że terminator z powodu braku miejsca nie mógł uczęszczać do publicznej szkoły kształcącej zawodowej w miejscowości, w której odbywał naukę, albo też

3) zaświadczenie Wojewody Kieleckiego, wydane po wysłuchaniu władzy szkolnej, że terminator z innej uzasadnionej przyczyny nie może okazać świadectwa szkoły kształcącej zawodowej.

Fabryki mogą kształcić terminatorów tylko na podstawie pozwolenia Izby Rzemieślniczej

Prawo przemysłowe postanawia w art. 151 co następuje:

„Na wniosek przemysłowca, w którego przedsiębiorstwie wykonywa się kilka rzemiosł, izba rzemieślnicza może pozwolić na praktyczne kształcenie terminatorów w każdym z tych rzemiosł, jeżeli kierujący wykształceniem odpowiadają co do jednego z nich warunkom art. 149 lub 150“ (ustęp pierwszy).

Przystosowanie warsztatów wędliniarskich do wymogów ustawowych

W Dzienniku Ustaw z roku 1936 Nr 92 pod poz. 643 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnymi. Rozporządzenie to m. in. ustala warunki w jakich może odbywać się obrót mięsem i jego przetworami oraz wyrób i sprzedaż wędlin.

Zakreślony powyższym rozporządzeniem termin przystosowania warsztatów i miejsc sprzedaży mięsa oraz wędlin do wymogów ustawowych upływa z dniem 30 czerwca 1938 r.

Podając powyższe do wiadomości Izba zaleca zainteresowanym cechom i organizacjom rzemieślniczym nabyć wspomnianego Dziennika Ustaw celem zaznajomienia swych członków z postanowieniami omawianego rozporządzenia. W celu otrzymania jego należy wpłacić blankietem P. K. O. na konto Nr 30.130 (wł. konta „Administracja Dziennika Ustaw R. P.“) kwotę zł. 0.40.

„Odpowiadający warunkom art. 149 lub 150 co do pewnego rodzaju przemysłu może kształcić terminatorów także w przemysłach pokrewnych. Jakże przemysły w rozumieniu tego ustępu należy uważać jako pokrewne, ustala izba rzemieślnicza (ustęp drugi).

W celu wyjaśnienia jak należy tłumaczyć powyższe przepisy Izba Rzemieślnicza w Kielcach wystosowała do Ministerstwa Przemysłu i Handlu pismo Nr

Zm. 1. 1/38 z dnia 22 lutego 1938 r. treści następującej:

„Na tle stosowania art. 151 ust. 1 prawa przemysłowego wyłoniły się pewne rozbieżności interpretacyjne, które zdaniem Izby powodują konieczność ustalenia autorytatywnej wykładni powyższego przepisu szczególnie w odniesieniu do przemysłu fabrycznego.

Izba Rzemieślnicza w Kielcach interpretuje art. 151 ust. 1 prawa przemysłowego odnośnie przemysłu fabrycznego następująco. Art. 149 ust. 2 prawa przemysłowego wyraźnie postanawia, że nauka rzemiosła może odbyć się także w przedsiębiorstwach fabrycznych, ale tylko danego rodzaju przemysłu, a więc np. kotłarstwa w fabryce kotłów, szewstwa w fabryce obuwia i t. p. Żadnego pozwolenia na kształcenie terminatorów w tym wypadku nie potrzeba.

W wypadkach natomiast, gdy nauka określonego rzemiosła ma się odbywać w przedsiębiorstwie nie „danego rodzaju przemysłu“ prowadzonego sposobem fabrycznym, ale innego np. nauka ślusarstwa w fabryce naczyń emaliowanych, wyłania się potrzeba określenia czy zakres czynności przedsiębiorstwa w owym rzemiosle nie jest zbyt wąski dla wyuczenia się danego rzemiosła w sposób umożliwiający późniejsze wykonywanie jego w sposób samoistny, co jest celem terminu.

Od ustalenia powyższego stanu faktycznego zawisła celowość terminu i możliwość zdania egzaminu czeladniczego. Decyzję w tej sprawie prawodawca powierzył izbom rzemieślniczym, upoważniając je do udzielania lub odmawiania prawa kształcenia terminatorów przemysłowcom, w których przedsiębiorstwie wykonywana jest kilka rzemiosł.

Ponieważ rzemiosła wykonywane w fabryce są zazwyczaj pokrewne, na dalszy plan schodzi kwestia kwalifikacji zawodowych kierujących kształceniem, wystarczy posiadanie ich w zakresie jednego z rzemiosł, wykonywanych w tym przedsiębiorstwie.

Zasadę tę precyzuje ustęp następny art. quaeſtionis.

Z uwagi na to więc, że w każdym prawie przedsiębiorstwie fabrycznym wykonywana jest kilka rzemiosł, nauczanie rzemiosła w przemyśle fabrycznym właściwie jest uzależnione od pozycjonowania izby rzemieślniczej. Dotychczasowe obserwacje Izby, w wyniku których stwierdzono masowe angażowanie terminatorów do fabryk (uwolnienia w zakresie ubezpieczenia emerytalnego) oraz jednokierunkowe w wielu wypadkach wyszkolenie tych terminatorów, wskazują na celowość powyższej wykładni z punktu widzenia polityki przemysłowej na odcinku rzemiosła.

Izba Rzemieślnicza uprzejmie prosi Ministerstwo Przemysłu i Handlu o udzielenie odpowiednich wyjaśnień w poruszonej wyżej sprawie.“

W odpowiedzi na powyższe Ministerstwo Przemysłu i Handlu w piśmie Nr. P. R. VI. 2 42 z dnia 15 marca 1938 r., nadesłanym Kieleckiej Izbie Rzemieślniczej, wyjaśniło co następuje:

„W związku z pismem Izby z dn. 22 lutego r. b. Nr. Zm. 1. 1/38 w sprawie interpretacji art. 151 prawa przemysłowego Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, że podziela pogląd Izby, iż decyzja co do nauczania rzemiosła w przedsiębiorstwie fabrycznym, w którym wykonywana jest kilka rzemiosł — należyć wienna w obecnym stanie rzeczy do właściwej terytorialnie izby rzemieślniczej.“

Zasiąg terytorialny działalności cechów

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu o cechach rzemieślniczych, okrąg działalności cechu nie może w zasadzie rozciągać się poza obszar jednego powiatu administracyjnego, na gminy zaś, znajdujące się poza obszarem jednego powiatu lub na inne powiaty, działalność cechu może być rozciągnięta jedynie za zgodą wojewódzkiej władzy przemysłowej, wyrażoną po wysłuchaniu opinii izby rzemieślniczej tylko w tym przypadku, gdy chodzi o gminy lub powiaty, należące do jednego i tego samego województwa.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśniło ostatnio, że o ile w statucie cechu ustalono, że okrąg jego działalności obejmie obszar, na którym ma powstać filia względnie delegatura cechu, nie ma żadnych przeszkód natury prawnej, do ich tworzenia jeżeli oczywiście będą zachowane wyżej wskazane przepisy rozporządzenia o cechach rzemieślniczych.

Prawa nabyte do samoistnego prowadzenia rzemiosła

Podzielając pogląd Związku Izb Rzemieślniczych R. P. w Warszawie, Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśniło, że w wypadku prowadzenia rzemiosła przez osobę prawną przed wejściem w życie przepisów prawa przemysłowego prawa nabyte do samoistnego wykonywania rzemiosła przysługują osobie prawnej jako takiej nie zaś członkom zarządu osoby prawnej względnie ich zastępcom. Równocześnie Ministerstwo wyjaśniło, że taka osoba prawna może prowadzić rzemiosło tylko przez ustawowego zastępcę, posiadającego właściwe kwalifikacje rzemieślnicze, który jednak nie musi wchodzić w skład zarządu danej osoby prawnej.

Służba wojskowa i egzamin mistrzowski

Do egzaminu mistrzowskiego mogą być dopuszczone między innymi te osoby, które przedłożą zaświadczenie Starostwa o samoistnym nieprzerwanym wykonywaniu rzemiosła w ciągu co najmniej 6 lat.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu ostatnio wyjaśniło, że czas odbywania służby wojskowej nie jest uważany za przerwę w wykonywaniu rzemiosła, a zaliczony może być do powyższego sześcioletniego okresu tylko wówczas, jeżeli kandydat na mistrza pracował w formacji wojskowej w danym rzemiosle, a rodzaj jego pracy był równoznaczny z pracą samoistnego rzemieślnika, co musi być udowodnione odpowiednim świadectwem przełożonych władz wojskowych. Pismo Ministerstwa: Nr P. R. VI. 2/10 z dn. 26. I. 1938 r.

Rejestracja umów o naukę rzemiosła z niewypełnioną rubryką o wynagrodzeniu

Ministerstwo Przemysłu i Handlu pismem z dnia 15 lutego r. b. wyjaśniło, że Izby Rzemieślnicze nie mogą rejestrować takich umów o naukę rzemiosła, w których rubryka o wynagrodzeniu wypłacanym terminatorowi nie jest wypełniona. Związana obowiązującymi przepisami prawa przemysłowego, Kielecka Izba Rzemieślnicza stale ten wymóg stosowała w praktyce.

Nielegalne kursy kroju i szycia

W poprzednim Nr. Biuletynu podaliśmy zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie likwidacji nielegalnych kursów kroju i szycia.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu okólnikiem z dn. 17 stycznia 1938 r. (Nr Pr. VI.2 121), skierowanym do wszystkich urzędów wojewódzkich, przypomniało powyższe zarządzenie, w którym jak wiadomo polecono „bezwzględne likwidowanie“ wspomnianych kursów, o ile ich „organizatorzy

nie wykażą się orzeczeniem władz szkolnych o spełnieniu warunków, wymaganych dla otwarcia i prowadzenia prywatnych zakładów naukowych“ oraz zaskoło wszystkie urzędy o dołożenie starań celem wprowadzenia powyższego zarządzenia w życie.

P. Wojewoda Kielecki okólnikiem Nr PHI—6/2/7/37 z dnia 22 grudnia 1937 r., skierowanym do wszystkich Starostów Powiatowych i Grodzkich woj. kieleckiego zwrócił ich uwagę na cytowane zarządzenie Min. Spraw Wewnętrznych, polecając wydanie podległym organom odnośnych zarządzeń, mających na celu ujawnienie nielegalnych kursów kroju i szycia, niezwłoczną ich likwidację i pociągnięcie winnych do odpowiedzialności.

Jak wiadomo w powyższych zarządzeniach chodzi głównie o kursy organizowane przez Kazimierza Lewańskiego („Patron Ekspres“) oraz Antoninę Franke względnie przez ich instruktorki.

Orzecznictwo Sadu Najwyższego

1. Chalupnicy są zaliczani do ilości zatrudnionych pracowników. Sąd Naj-

wyższy orzekł, że fakt iż przedsiębiorca zatrudnia chałupników poza warsztatem, a nie robotników u siebie, nie ma żadnego znaczenia na wysokość wykupywanego świadectwa przemysłowego, gdyż chałupnik jest tak samo robotnikiem w rozumieniu prawa, a okoliczność, że jeden pracuje w lokalu przedsiębiorcy — pracodawcy, a drugi u siebie w domu, jest tu bez znaczenia.

2. Zatrudnianie terminatorów bez zawarcia umowy. Sąd Najwyższy orzekł, że fakt sporządzenia z uczniami przemysłowymi dopiero po ustalonym 4-ro tygodniowym okresie pracy pisemnej umowy, obejmującej również i pracę poprzednią, nie pozbawia tej pracy cech charakteru naukowego. Przekroczenie zatem terminu 4-ro tygodniowego, w którym zgodnie z art. 116 prawa przemysłowego należało ustalić po rozpoczęciu nauki przez uczniów jej warunki, może służyć jedynie za podstawę do odpowiedzialności karnej z art. 126 prawa przemysłowego. Nie może to jednakże uzasadnić uznania uczniów za zwykłych robotników, których ogólna ilość wpływa na kategorię świadectwa przemysłowego.

SPRAWY PODATKOWE

Obniżenie norm średniej zyskowności dla warsztatów piekarskich

W wyniku kilkukrotnych konferencji, odbytych z p. Dyrektorem i Naczelnikiem II Wydz. Izby Skarbowej w Kielcach przez delegację Stowarzyszenia Właścicieli Piekarni z Sosnowca na czele z przedstawicielami Izby Rzemieślniczej — Kielecka Izba Skarbowa wysłała do podległych jej Urzędów Skarbowych okólnik treści następującej:

W związku z odbytą w dniu 7 grudnia 1937 r. konferencją z delegatami Izby Rzemieślniczej w Kielcach i w myśl reskryptu Ministerstwa Skarbu

z dnia 23 lipca 1937 r. L. D. V. 7626/1/37 Izba Skarbowa, opierając się: 1) na opinii przedstawicieli cechu piekarskiego i przeprowadzonej przez nich kalkulacji oraz 2) na materiałach zebranych z ksiąg handlowych — upoważnia Urzędy Skarbowe do obniżania na rok podatkowy 1937 w uzasadnionych wypadkach norm średniej dochodowości z przedsiębiorstw piekarskich (wszelkiego rodzaju pieczywo) do 7,6 — 9% netto.

Obniżenie norm dochodowości może nastąpić tylko w wypadku nieuprawomocnienia się wymiaru t. j. wniesienia odwołania od wymiaru podatku

dochodowego na 1937 rok podatkowy.

Jednocześnie upoważnia się Urzędy Skarbowe do ograniczenia poboru podatku do kwoty, jaka wypadnie od projektowanego dochodu po zastosowaniu obniżonej stopy średniej zyskowności na przeciąg czasu nie przekraczający 6 miesięcy.

W wypadku ograniczenia egzekucji odwołanie należy załatwić w myśl wskazówek zawartych w okólniku Izby Skarbowej Nr III/37 z dnia 29 października 1937 r. L. II. 4/1/335/37. Okólnik nosi Nr 11/38 z dn. 12. II. 1938 r.

Walka z nielegalnym ubojem w woj. kieleckim

Okręgowa Targowiskowa Komisja Nadzorcza w Kielcach zawiadomiła Izbę Skarbową, że na terenie woj. kieleckiego dał się zauważyć wzrost potajemnego uboju zwierząt rzeźnych, czego przyczyną widzi Komisja w zbyt łagodnym systemie karania powyższych wykroczeń.

W związku z powyższym Izba Skarbowa w Kielcach okólnikiem z dn. 20 stycznia br., skierowanym do wszystkich urzędów skarbowych woj. kieleckiego poleciła: 1) nawiązać bezpośredni kontakt z P. Starostami, jako przewodniczącymi Wydziałów Powiatowych w celu omówienia i wydania stosownych zarządzeń co do zwiększenia nadzoru nad ubojem zwierząt we wszystkich rzeźniach; 2) ponownie przypomnieć organom pobierającym podatek od uboju, że w razie wykrycia faktu potajemnego uboju mają obowiązek niezwłocznie zawiadomić o tym właściwe urzędy skarbowe, oraz 3) we wszystkich wypadkach stwierdzenia faktu potajemnego uboju wdrażać postępowanie karne w trybie przepisów ordynacji podatkowej, przy czym wysokość wymierzonych grzywien powinna być jednak dostosowana do sytuacji gospodarczej i do możliwości płatniczej oskarżonego.

Doręczanie pism władz skarbowych

Z dniem 1 kwietnia 1938 r. Ministerstwo Skarbu zarządziło doręczanie wszelkich pism władz skarbowych za pośrednictwem poczty. Pisma adresowane do miejscowości, w których nie ma zorganizowanej pocztowej służby doręczeń, władze skarbowe będą doręczały za pośrednictwem gmin. Izby Skarbowe ustalą z miejscowymi władzami pocztowymi techniczną stronę doręczania pism, aby odbywało się ono szybko, sprawnie i prawidłowo, zgodnie z przepisami ordynacji podatkowej o doręczaniu pism, w szczególności zaś by pisma władz skarbowych, dotyczące wymiaru i poboru danin publicznych, doręczane były adresatom w terminie, a dowody doręczenia zwracane w terminie władzom skarbowym.

W związku z powyższym Izba przypomina, aby płatnicy przy kwitowaniu odbioru pism władz skarbowych zaznaczali na pokwitowaniach datę doręczenia pisma.

Zmiana składu Komisji Odwoławczej

Podaje się do wiadomości, że Ministerstwo Skarbu zarządzeniem z dnia 14.X.1937 r. powołało na członka Komisji Odwoławczej przy Izbie Skarbowej w Kielcach p. Leopolda Grimma — mistrza mularskiego z Kielc na miejsce P. Modesta Grzybowskiego.

Nowe wydawnictwo podatkowe „Terminarz podatkowy“

Niedawno ukazał się, opracowany przez PP. K. Dąbrowskiego, J. Okińczycę i W. Wolskiego — Kierowników Oddziałów Kieleckiej Izby Skarbowej „Terminarz Podatkowy“, który znajduje się na składzie w Kieleckiej Izbie Rzemieślniczej i sprzedawany jest w cenie po Zł. 1 gr. 50 za egzemplarz.

Wydawnictwo to, zredagowane w formie bardzo przystępnej i jasnej, jest doskonałym informatorem dla płatników w sprawach miesięcznych terminów płatności podatków bezpośrednich oraz biegu terminów w postępowaniu wymiarowym, odwoławczym, karnym egzekucyjnym i t. d., omawiając nadto między innymi sprawę wykupu świadectw przemysłowych, ulg stosowanych w tych wypadkach oraz poruszając cały szereg innych spraw podatkowych, niezajomość których powoduje częste straty i kary.

Izba poleca „Terminarz Podatkowy“ wszystkim rzemieślnikom, a szczególnie organizacjom rzemieślniczym ze względu na jego walory.

„Terminarz Podatkowy“ Izba Rzemieślnicza wysłała zainteresowanym po wpłaceniu na konto Izby w P. K. O. Nr 66004 (właściciel konta — Izba Rzemieślnicza w Kielcach, Fundusz Wydawniczy) kwoty Zł. 1,65 za jeden egzemplarz wraz z przesyłką pocztową.

Biuletyn Organizacyjno-Handlowy

Międzynarodowa Wystawa Rzemiosł w Berlinie.

W dniach od 28 maja do 26 czerwca r. b. odbędzie się Międzynarodowa Wystawa Rzemiosł w Berlinie. Wśród 20 Państw, które zapowiedziały udział swój w Wystawie jest również i Polska. Udział polskiego rzemiosła w Wystawie wyrazi się w pokazie warsztatów rzemieślniczych, zajęciu osobnej gablotki w Sali Hono-

rowej Narodów oraz pokazie wybranych eksponatów, charakteryzujących znaczenie polskiego rzemiosła.

Wystawa berlińska mieści się na potężnym, specjalnie dla celów wystawowych wybudowanym terenie, który obejmuje 9 wielkich hal o powierzchni 60 tysięcy m. kw. oraz przeszło 100 tys. m. kw. terenu niezabudowanego.

W związku z wystawą przewiduje się szereg uroczystości,

konkursów i zjazdów o charakterze międzynarodowym oraz szeroko zakreśloną propagandę rzemiosła za pomocą prasy, radia i filmów we wszystkich państwach należących do Międzynarodowego Instytutu Rzemiosł w Rzymie.

Nadmienia się, że na czele Polskiego Komitetu Wystawy stoi Prezydium w osobach PP. Władysława Zakrzewskiego — Prezesa Rady Związku Izb Rzemieślniczych, Józefa Sie-

rakowskiego — Wiceprezesa Związku Izb Rzemieślniczych oraz Bolesława Sikorskiego — Dyrektora Związku Izb.

Bliższych informacji udziela Izba Rzemieślnicza w Kielcach.

Zabytki cechowe na Wystawie Rzemiosł w Berlinie

Komitet Organizacyjny Międzynarodowej Wystawy Rzemieślniczej w Berlinie, postanowił zwrócić się do cechów i muzeów, które przechowują cenne rękodzieła oraz stare dokumenty, laby, sztandary i znaki cechowe, z prośbą o wypożyczenie posiadanych obiektów w celu wystawienia ich na wystawie berlińskiej w hali historycznego rozwoju rzemiosł.

Cechy woj. kieleckiego, które chciałyby wystawić powyższe obiekty w Berlinie, zechcą skomunikować się w tej sprawie z Izbą Rzemieślniczą w Kielcach. Niewątpliwie bogate pamiątki ze świetnej przeszłości naszych cechów mogłyby godnie reprezentować wielkość rzemiosła polskiego na wystawie.

Kurs papierów wartościowych przyjmowanych przy przetargach

W numerze 7 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skar-

bu z dnia 10 marca 1938 r. zostało ogłoszone obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 lutego r. b., ustalające kurs, podług którego mogą być przyjmowane papiery wartościowe przez władze i urzędy państwowe jako wadła przy przetargach oraz jako kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe.

Według obwieszczenia n.p. 6% Pożyczka Narodowa wartości nominalnej Zł. w zł. 100 przedstawia wartość depozytową w kwocie Zł. 50, 3% zaś premiiowa pożyczka inwestycyjna wartości Zł. 100 — Zł. 70.

Krajowe części pojazdów mechanicznych

Grupa Przemysłu Motoryzacyjnego Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych (Warszawa, ul. Marszałkowska Nr 140) wydała „Spis części krajowej produkcji do pojazdów mechanicznych i sprzętu motoryzacyjnego“ który jest pierwszym spisem, jaki ukazał się dotychczas w tej dziedzinie.

Ze względu na znaczenie krajowego przemysłu motory-

zacyjnego, Izba Rzemieślnicza zwraca uwagę P. P. Rzemieślników-ślusarzy, trudniących się remontem pojazdów mechanicznych na to niewątpliwie nader cenne dla nich wydawnictwo.

Nowe przedsiębiorstwo przewozowe

Izba Rzemieślnicza w Kielcach zawiadamia, że uruchomione „Przedsiębiorstwo Dorożowe Związku Inwalidów Wojennych R. P. w Kielcach“ (adres: Kielce, ul. Staszica 3, tel. 207, skr. poczt. Nr 269, konto P. K. O. Nr. 67088).

Przedsiębiorstwo powyższe działa na podstawie umowy zawartej z Dyrekcją Kolei Państwowych w Radomiu z dnia 30.XI.1937 r. przewóz zaś i dowóz przesyłek skutecznia na podstawie taryfy zatwierdzonej przez Dyrekcję Okręgową Kolei Państwowych w Radomiu.

W związku z powyższym Izba Rzemieślnicza w Kielcach zaleca korzystanie z usług wspomnianego przedsiębiorstwa, w szczególności w zakresie doręczania przesyłek, z czego dochód Związek Inwalidów Wojennych przeznaczają na cele organizacyjne i społeczne.

Różne wiadomości

Prace nad sprawozdaniem o stanie gospodarczym rzemiosła woj. kieleckiego

Podniesienie poziomu gospodarczego rzemiosła stanowi naczelną zadanie izb rzemieślniczych, które w tym celu mogą stosować różnego rodzaju środki. Czy i w jakim stopniu polityka ekonomiczna izb rzemieślniczych przyczynia się do aktywizacji gospodarczej rzemiosła stwierdzają badania, które co pewien czas przeprowadza się w terenie. Następują one znaczne trudności z uwagi na właściwe rzemiosłu rozproszenie terytorialne, dają jednak duże korzyści, wpływające ze spostrzeżeń czy

rzemiosło postępuje w rozwoju gospodarczym, w jakich dziedzinach wytwórczości uważano niepożądane objawy i jakie środki należy przedsięwziąć do ich usunięcia. Teren woj. kieleckiego jest szczególnie ciekawy, liczy bowiem największą liczbę warsztatów rzemieślniczych w Polsce, zróżnicowanych pod względem gospodarczym i społecznym i znajdujących się na różnym stopniu samoistności ekonomicznej jeśli chodzi o osobę właściciela.

Izba Rzemieślnicza w Kielcach chcąc uchwycić zmiany, jakie zaszły w roku 1937 w rzemiosle kieleckim rozpoczęła prace nad sprawozdaniem o jego stanie gospodarczym. Wszystkie cechy i stowarzyszenia rze-

mieślnicze oraz specjalnie wybrani korespondenci, którymi są najświetlejsi rzemieślnicy, oraz osoby stojące blisko spraw rzemiosła, otrzymali obszerne kwestionariusze informacyjne, dzięki którym Izba otrzymała dokładne wiadomości z najdrobniejszych ośrodków. Poza tym Izba nawiązała łączność z władzami rządowej administracji wojewódzkiej, od których otrzymuje informacje przedewszystkim natury statystycznej. Wreszcie rozpoczęto segregację bogatych materiałów znajdujących się w posiadaniu biura Izby. Sprawozdanie zostanie przedłożone na najbliższym zebraniu Rady Izby i ukaże się w druku w ciągu drugiego kwartału r. b.

Rzemiosło Kieleckie składa ofiary na ścigacz morski

Na skutek akcji Izby Rzemieślniczej w sprawie współudziału rzemiosła w budowie kieleckiego ścigacza morskiego, z cechów i organizacji rzemieślniczych zaczynają napływać ofiary na ten cel. I tak, Walne Zebranie Cechu Zjednoczonych Malarzy, Cieśli, Zduńców i Malarzy w Olkuzu, uchwaliło przesłać na ścigacz morski zł. 10, składając równocześnie ofiary na Fundusz Obrony Narodowej w kwocie zł. 5 i na pomoc zimową w tej samej wysokości, zebranie zaś towarzyskie Cechu Szewców i Cholewkarzy Chrześcijan w Kielcach, przeznaczyło na ścigacz morski zł. 50. Kwotę tę wpłacił p. Prezes Jan Brudek na ręce Dyrektora Kieleckiej Izby Rzemieślniczej. Podając te fakty zachęcamy inne cechy i organizacje rzemieślnicze do asygnowania odpowiednich kwot na cele dozbrojenia morskiego. Pieniądze winny być nadsyłane do Sekcji Obrony Morskiej przy Izbie Rzem. w Kielcach na ręce skarbnika J. Korsaka.

Ku uwadze spawaczy

Izba Rzemieślnicza w Kielcach zwraca uwagę wszystkich rzemieślników zajmujących się spawaniem i cięciem metali na dwumiesięcznik p. t. „Spawacz“, o którym piszemy również na innym miejscu.

Jak wiadomo spawanie powstało stosunkowo niedawno i postępy w tym dziale techniki są znacznie szybsze niż w innych jej gałęziach i dlatego dokształcanie rzemieślników zajmujących się spawaniem jest bardzo ważnym zagadnieniem. Zadanie to spełnia dobrze czasopismo „Spawacz“.

Izba Rzemieślnicza wzywa niniejszym wszystkich rzemieślników posiadających urządzenia do spawania acetylenowego lub łukowego do natychmiastowego podania swych adresów Izbie, która postara się wysłać tym rzemieślnikom okazowe egzemplarze „Spawacza“.

Niestuszne posądzenie członka komisji egzaminacyjnej

Sąd Grodzki w Radomiu rozpoznałszy dnia 15 lutego 1938 r. sprawę Chaima Pejśacha Tytelmana, urodzonego 15.XII.1911 r., s. Arona Borucha i Sury, oskarżonego o to, że wysłaną w dniu 19 listopada 1937 r. do Izby Rzemieślniczej w Kielcach skargą posądził Mieczysława Hajdenberga o tendencyjne egzaminowanie go oraz o to, że w czasie egzaminu był podchmielony, czym naraził Hajdenberga na obniżenie go w opinii publicznej, t. j. o czyn przewidziany w art. 255 § 1 k. k. postanowił Ch. P. Tytelmana niekarano uznać winnym zarzuczonego mu czynu i skazać go na miesiąc aresztu i na 50 zł grzywny, z zamianą w razie nieściągalności na 10 dni aresztu, pobrać od skazanego zł. 10.— opłaty sądowej i obciążyć go kosztami postępowania w sprawie. Wykonanie kary aresztu Sąd postanowił skazanemu zawiesić na okres lat 2.

Pośrednictwo pracy

1) Potrzebny wykwalifikowany czeladnik zegarmistrzowski do pierwszorzędnej zakładu w Kielcach. Warunki do omówienia. Oferty kierować do p. Józefa Koneckiego, Kielce, Sienkiewicza 17.

2) Potrzebny młody fotograf do Kielc. Praca odpowiedzialna. Wymagana doskonała znajomość prac laboratoryjnych. Wynagrodzenie do 170 zł. miesięcznie. Zgłoszenia kierować do Izby Rzemieślniczej w Kielcach z podaniem referencji i kwalifikacji zawodowych.

3) Wykwalifikowany mistrz ślusarski z przeszło 10 letnią praktyką w fabrykach reflektuje na stanowisko w szkole zawodowej lub w fabryce. Zgłoszenia kierować do p. Józefa Cwikły w Nakle n. Notecią ul. Długa 13.

Pośrednictwo w nauce rzemiosła

Bursa Rzemieślnicza w Kielcach, ul. Kościuszki 7, przyj-

muje zgłoszenia od mistrzów rzemieślniczych, pragnących przyjąć na naukę rzemiosła terminatorów, również kandydaci do terminu rzemieślniczego mogą za pośrednictwem Bursy Rzemieślniczej zasięgać informacji o wolnych miejscach w zakładach rzemieślniczych.

Udogodnienie dla składających egzamin czeladniczy

Terminatorzy przyjeżdżający do Kielc na egzamin czeladniczy za minimalną opłatą znajdują pomieszczenie na okres egzaminu i wyżywienie w Bursie Rzemieślniczej w Kielcach przy ul. T. Kościuszki Nr 7; należy tylko udowodnić cel przybycia.

Lista osób ubiegających się o prawa nabyte do samoistnego wykonywania rzemiosła.

Następujące osoby złożyły w m. styczniu podania o potwierdzenie praw nabytych do samoistnego wykonywania rzemiosła. Organizacje rzemieślnicze mogą w ciągu 10 dni od daty niniejszego N-ru „Biuletynu“ zgłaszać uzasadnione sprzeciw przeciwko potwierdzeniu praw nabytych tym osobom.

1) **brukarstwo** Koprek Józef — Poświętne, p. opocz., Kozioł Jan — Wymysłów, p. opat., Iwiński Jakub — Radom, 2) **rzeźbiarstwo w kamieniu** Kweczlich Władysław — Kuźniczka, p. częst., 3) **szklarstwo** Gutenberg Moszek — Włoszczowa, 4) **malarstwo** Opala Jan — Wiązownica, Kweczlich Teodor — Kuźniczka, p. częst., Słomka Stanisław — Goluchowice, p. olk., Popiel Józef — Łagów, 5) **malarstwo** Wolniak Jan — Grodziec, Mandelbaum Abram — Radom, 6) **ciesielstwo** Bucki Paweł — Bronocice, p. pińcz., Niekurzak Franciszek — Pliskowola, p. sand., Skóra Bolesław — Jakubowice, p. pińcz., 7) **kolodziejstwo** Krawczyk Józef — Złota, p. pińcz., 8) **stolarstwo** Psica Józef — Morawiany, p. pińcz., Mandelbaum Majloch — Będzin, 9) **krawiectwo meskie** Goraj Władysław — Wysocice, p. miech., 10) **krawiectwo damskie** Maroszek Helena — Słomniki, Wajsbrot Lejbus — Staszów, Wrześniewska Wacława — Będzin, 11) **czapnictwo** Szerman Gierszek Radom, 12) **bielizniarstwo** Wajntraub Sura — Raków, p. opat., Lis Helena —

Kielce, Nawarska Alta — Włoszczowa, Pipek Fajga — Raków, p. opat., Dyzenhaus Mariem — Chmielnik, Szmulewicz Hendla — Częstochowa, Frajman Bajla — Szczekociny, Gutman Maria — Szczekociny, Dutkiewicz Sara — Szczekociny, Warzajger Mariem — Opatów, Bruk Abram — Graneł — Będzin, Rozenberg Estera — Szczekociny, Lenczner Rajzla, Szczekociny 13) **gorseciarstwo** Samsonowicz Chana — Olkusz, 14) **kowalstwo** Gawron Józef — Naslawice, p. sand., Czernski Piotr — Nowa Mszadla, p. kozien., Zajac Jan — Rataje Słupskie, p. stopn., Kobińska Franciszek — Zarzeczce, p. kozien., Czosnek Jan — Złota, p. sand., Chwaściński Feliks — Radoszyce, Malczewski Józef — Stara Wieś, p. rad., 15) **blacharstwo** Goldszajn Majer Szulim — Kozienice, Królikowski Kazimierz — Opatów, 16) **ślusarstwo precyzyjne (mechanictwo)** Alterman Zachariasz — Ostrowiec, 17) **piekarstwo** Choiński Adolf — Radoszyce, Adamski Ludwik — Ożarów, 18) **rzeźnictwo i wyrab mięsa** Abramowicz Sruł — Sosnowiec, Piła Wigdor — Sosnowiec,

Szkolnik Chaim — Sosnowiec, Szpyszowski Szmul — Słupia, Binensztok Manela — Kunów, Rusin Herszlik — Szczekociny, Wajnsztok Machel — Kunów, Dawidowicz Chaim — Mstów, Ajdelkopf Szmul — Iwaniska, 19) **wędliniarstwo (masarstwo)** Suliborska Wiktoria — Osiek, p. sand., Zabecki Władysław — Wierzbnik, Kozioł Kazimierz — Boksyce, p. opat., Nowak Piotr — Trzanów, p. miech., Chorab Józef — Bogoria, p. sand., Nawodzińska Zofia — Lipniki, p. sand., Kuczyński Józef — Baćkowiec, p. opat., Łaskawiec Antoni — Laski, p. olk., Kuśmierz Marcin — Wszehświęte, p. opat., Sprężak Jan — Ryczów, p. olk., Lasek Józef — Brody, p. liżeki, Turski Franciszek — Opatów, Kra Andrzej — Olszownica, p. opat., Waśkiewicz Ignacy — Denków, p. opat., Węglewicz Wiktoria — Opatów, Wien Aleksander — Pionki, Zajac Franciszek — Kaczyce, p. sand., Gwiazdowski Jan — Gliniany p. opat., Krawczyk Piotr — Stodoły p. opat., Adamski Ambroży — Gliniany, p. opat., Gosek Aleksander — Lipsko n/ Wisłą, Gołąb Jan — Jasice,

p. opat., Łapa Józef — Bodzechów, Kucharska Stanisława — Opatów, Smolarczyk Franciszek — Głasicie, p. kozien., Strzeszkowski Andrzej — Kalina Wielka, p. miech., Holuj Julian — Pawłowice, p. liż., Ornatowski Józef Julianów, p. opat., Małkiewicz Józef — Opatów, Mosiarz Władysław — Ruda W. p. opat., Pronobis Franciszek — Sadowie, Gajewski Józef — Gierczyce, p. opat., Moskałowicz Adam — Boria, p. opat., Stawiarz Mikołaj — Międzygórz, p. sand., Niewójt Jan — Czernowona Góra, p. opat., Czarnecki Władysław — Ruszków, p. opat., Pikus Józef — Podszkoda, p. opat., 20) **rymarstwo** Himelfarb Chaim — Stopnica, 21) **szewstwo** Król Wojciech — Nowa Wieś, p. sand., Szporn Icek — Zarki, Brafman Abram — Ruda Kośc., Moszkowicz Jakub — Sosnowiec, Zaliński Hubert — Sosnowiec, Kocharński Jan — Goryslawice, p. pińczowski, Glibowski Bolesław Jan — Opatów, Glibowski Józef Bogusław — Opatów, Popek Jan — Karnocice, p. opat., Graneł Jan — Jakubowice, p. pińcz., Janikowski Henryk — Wąworków, p. opat.

Z życia organizacji rzemieślniczych

Zjazd Krawców Chrześcijan

Cech Krawców Chrześcijan m. st. Warszawy zorganizował Zjazd Delegatów chrześcijańskich cechów krawieckich z terenu całej Rzeczypospolitej celem załatwienia najistotniejszych spraw zawodu krawieckiego. Zjazd ten odbędzie się w Warszawie w dniach 26 i 27 marca r. b.

Tematem obrad będą następujące sprawy: 1) Nowelizacja prawa przemysłowego (nauka rzemiosła, sprawy czeladnicze, organizacja cechów i ustrój samorządu rzemieślniczego). 2) Kwestja chałupnicza. 3) Ustawodawstwo ubezpieczeniowe. 4) Sprawy podatkowe (podatek przemysłowy i podatek dochodowy). 5) Unarodowienie rzemiosła.

Zwracamy uwagę

na specjalny Nr.

Codziennej Gazety Handlowej

z dnia 22 marca r. b. poświęcony sprawom gospodarczym województwa kieleckiego

Nowa placówka organizacyjna rzemiosła chrześcijańskiego.

W rzemiośle chrześcijańskim obserwujemy w ciągu ostatnich lat dodatni objaw zakładania obok cechów stowarzyszeń rzemieślniczych.

Ostatnio tego rodzaju stowarzyszenie pod nazwą „Związek Rzemieślników Chrześcijan“ powstało w Pińczowie.

W dniu 13 lutego r. b. odbyło się uroczyste zebranie miejscowych rzemieślników chrześcijan, na którym było obecnych około 120 osób. Po odczytaniu przez przewodniczącego zebrania p. J. Książka, Burmistrza m. Pińczowa, zatwierdzonego statutu zebrania w liczbie przeszło 100 osób zgłosili akces do organizacji, po czym dokonali wyboru władz.

Po wyborach przedstawiciel Izby Rzemieślniczej w Kielcach p. mgr E. Zapolski - Downar wygłosił przemówienie, w którym podkreślił znaczenie czynnika organizacji w rzemiośle, oraz konieczność podniesienia sprawności technicznej i han-

dlowej u rzemieślników chrześcijan, co powinno stanowić naczelną zadanie nowej placówki rzemieślniczej.

Zebrani wyrazili gremialnie podziękowanie Izbie Rzemieślniczej w osobie jej Dyrektora mgr G. Axentowicza za pomoc w zorganizowaniu Związku.

Dwa zebrania w Zagłębiu Dąbrowskim

W dniu 16 marca r. b. Koło Radców III Obwodu Wyborczego Kieleckiej Izby Rzemieślniczej w Sosnowcu zorganizowało zebranie Starszych i Podstarszych Cechów oraz Członków Komisji Egzaminacyjnych Izby. Zebranie poświęcono omówieniu najistotniejszych spraw rzemieślniczych celem zajęcia wspólnego stanowiska wobec szeregu aktualnych problemów.

Tego samego dnia odbyło się zebranie Towarzystwa Rzemieślniczego w Dąbrowie Górniczej, w którym z ramienia Kieleckiej Izby Rzemieślniczej wziął udział Zastępca Dyrek-

tora Izby P. Jan Korsak, który wygłosił dłuższe przemówienie, poruszając wiele aktualnych spraw, interesujących rzemieślników oraz udzielił szeregu informacji szczególnie w sprawach podatkowych. W toku dyskusji zebrani wysunęli szereg postulatów, domagając się m. in. uregulowania czasu nauki w miejscowej szkole kształcącej zawodowej, w której dwa razy tygodniowo odbywa się całodzienna nauka, co jest dla rzemieślników bardzo niedogodne, oraz domagali się ukrócenia konkurencji, uprawianej przez warsztaty miejscowej Szkoły Górniczo-Hutniczej w stosunku do warsztatów rzemieślniczych.

Uroczystość Związku Czeladzi Rzemieślniczej Chrześcijańskiej w Sosnowcu

W połowie 1936 r. zorganizowano w Sosnowcu Związek Czeladzi Rzemieślniczej Chrześcijan. Obecnie oddział sosnowiecki Związku liczy ponad 400 członków, oddział w Będzinie zaś około 100 członków.

W dniu 28 lutego rb. Związek urządził uroczystą akademię, połączoną z wręczeniem książeczek czeladniczych wyzwoleńcom czeladnikom. Protektorat nad uroczystością objął Rada Cechu Rzemieślniczej p. Dyr. Władysław Mazur.

W uroczystościach wzięli udział prócz licznie przybyłych członków Związku, Prezes Izby Rzemieślniczej w Kielcach P. E. Balcer, Dyrektor Izby mgr G. Axentowicz, Radcowie Izby: PP. Dyr. Mazur i Siłuszek, Dyr. Szkoły Rzemieślniczej Inż. Krzyżkiewicz i inni oraz liczni przedstawiciele starszego rzemiosła.

Po Mszy św. w kościele parafialnym na Pogoni ucze-

stniecy udali się do Domu Społecznego, gdzie odbyła się akademie, którą zagał Prezes Związku p. St. Zarębski. Z kolei został wygłoszony przez p. Zarębskiego referat pod tytułem „O zagadnieniach młodego rzemiosła“.

Po referacie wręczono artystycznie wykonane dyplomy honorowego członkostwa Związku Prezesowi Izby Rzemieślniczej p. E. Balcerowi i Dyr. G. Axentowiczowi oraz upominki wykonane przez jednego z czeladników introligatorkich. Po odśpiewaniu szeregu pieśni przez jednego z członków Związku oraz koncercie zespołu mandolinistów zabrali głos: Prezes Izby p. E. Balcer, Dyr. G. Axentowicz, Rada Siłuszek, Dyr. Mazur, p. Dworakowski i Sekretarz Związku p. Nowak. Mówcy podkreślili znaczenie organizacji w rzemiosle oraz współpracy starszej generacji rzemieślniczej z młodszą. Rolę stanu rzemieślniczego w Polsce omówił obszernie Dyr. G. Axentowicz. Po przemówieniach Prezes Balcer wręczył wyzwoleńcom czeladnikom książeczki czeladnicze. W imieniu nowych czeladników krótko przemówił p. Moń.

Wiadomości z cechów

Cech Fryzjerów i Perukarzy w Kielcach na w. zebraniu w dniu 14.XI 37 r. jednogłośnie uchwalił ufundować sztandar cechowy, powołując w tym celu specjalny Komitet Wykonawczy. Postanowiono zaprosić do Komitetu Honorowego szereg osób z pośród elity miejscowego społeczeństwa. W dniu 25 listopada komitet wykonawczy ukonstytuował się w sposób

następujący: Przewodniczący p. J. Wnękowski, Zast. Przew. p. Z. Rutkiewicz, Sekretarz p. L. Strzembalski oraz Skarbnik A. Sliwakowski. Do współpracy poproszono Starszego Cechu p. P. Lubczyńskiego.

Cech Kowali, Stelmachów i Siodlarzy w Kielcach nadesłał sprawozdanie z odbycia w. zebrania w dniu 25.VII.37 r.

Cech Stolarzy chrześcijan w Kielcach odbył w dniu 28 listopada 1937 r. w. zebranie, na którym został uchwalony budżet w wys. 1.320 zł. po stronie dochodów i wydatków. W wydatkach przewidziano: zł. 100 na Doroczną Mszę św., zł. 40 na świecę i wosk, zł. 800 na kupno sztandaru i zł. 100 na kosztą przejazdów i reprezentacji Cechu. W powyższym budżecie musi zwrócić uwagę każdego brak jakichkolwiek kwot na cele oświaty zawodowej.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Zmniejszenie obciążeń zakładów rzemieślniczych

Na skutek zabiegów Samorządu Gospodarczego Rzemiosła, średnie zakłady rzemieślnicze uzyskały znaczne złagodzenie obciążenia w podatku obrotowym, gdyż Sejm ustalił dla tych przedsiębiorstw stawki podatkowe, niższe od pierwotnie projektowanych.

Średnie przedsiębiorstwa o o obrotach od 50 tys. zł. do 100 tys. zł. w stosunku rocznym, opłacać będą od 1 stycznia 1939 r. następujące stawki:

a) przy prowadzeniu prawidłowych ksiąg handlowych—1,5 procent zamiast projektowanych 2 procent,

b) przy nieprowadzeniu ksiąg — 2,1 procent zamiast projektowanych 3 procent.

więcej. Największa ilość kart wydanych przypada na krawiectwo (307) oraz bielizniarstwo i gorseciarstwo (337), dalej na rzeźnictwo i wędliniarstwo—292, szewstwo—263, stolarstwo—151, fryzjerstwo — 133, mularstwo — 110.

W tym roku *skreślono* z rejestrów 433 karty rzemieślnicze t.j. o 19 % więcej niż w r. 1936; w liczbie tej skreślono:

na rzeźnictwo i wędliniarstwo—73 karty, krawiectwo — 70, szewstwo—62, fryzjerstwo — 40, stolarstwo—31, piekarstwo — 26, mularstwo — 25.

Zatym przyrost wynosi 1909 kart (wobec 1601 w 1936 r.) w tym 357 kart wydano na bielizniarstwo, gorseciarstwo, ślusarstwo precyzyjne (mechanictwo) i ślusarstwo samochodowe, a więc na zawody, które niedawno zaliczono do rzemiosła.

Liczba rzemieślników, posiadających karty rzemieślnicze, wzrosła w 1937 r. do 47.981 czyli o przeszło 4%

Pod względem ilości warsztatów z kartami rzemieślniczymi woj. kieleckie zajmuje pierwsze miejsce, drugie i trzecie przypada woj. warszawskiemu i lubelskiemu.

Oczywiście faktyczna ilość warsztatów rzemieślniczych jest większa, jeżeli weźmiemy pod uwagę warsztaty nielegalne, jednakże ilości tych warsztatów nie można dokładnie określić ze zrozumiałych względów.

Najliczniej reprezentowane są zawody:

1) szewstwo — 9407 warsztatów z kartami rzemieślniczymi, 2) krawiectwo—6867, 3) stolarstwo—3774, 4) kowalstwo—3367, 5) rzeźnictwo—3103, 6) mularstwo—3008, 7) wędliniarstwo — 2742, 8) piekarstwo — 2201, 9) ciesielstwo — 1975, 10) cholewkarstwo—1819, 11) fryzjerstwo - 1263.

Kolejność ta nie uległa zmianie w porównaniu do r. 1936.

Największa ilość warsztatów rzemieślniczych przypada na: pow. kielecki — 3712, pow. będziński—3467, m. Częstochowę—3068, pow. konecki — 2028, najmniejsza ilość warsztatów zanotowano w pow. włoszczowskim—1584, pow. radomskim — 1613, pow. częstochowskim — 1653. W Zagłębiu Dąbrowskim (m. Sosnowiec, pow. będziński i zawierciański) znajduje się 8175 warsztatów czyli 17 % ogólnej liczby warsztatów woj. kieleckiej go.

Rejestr kart rzemieślniczych

W ciągu stycznia b.r. rejestr kart rzemieślniczych na terenie działalności Izby, według zawiadomień nadesłanych przez poszczególne Starostwa powiatowe i grodzkie, uległ następującym zmianom: wydano 240 kart rzemieślniczych, w tym na rzeźnictwo i wędliniarstwo — 59, krawiectwo męskie i damskie — 34, szewstwo — 30, stolarstwo — 16, fryzjerstwo — 13.

W porównaniu z miesiącem grudniem ilość wydanych kart rzemieślniczych wzrosła o 146. Rzeczywisty jednak przyrost warsztatów rzemieślniczych jest znacznie mniejszy, bowiem Starostwa wydały cały szereg kart zamiennych. W szczególności Starostwo Grodzkie w Sosnowcu wydało kilkadziesiąt kart zamiennych na rzeźnictwo z wyrębem mięsa na podstawie kart rzem. wydanych przez Starostwo Pow. w Będzinie, które przed tym obejmowało m. Sosnowiec.

Rzemieślnikom chrześcijanom wydano 126 kart rzemieślniczych, żydom—114. W tym samym czasie skreślono z rejestru kart rzemieślniczych 72 warsztaty: 14 chrześcijańskich i 58 żydowskich.

Prawa nabyte do samodzielnego prowadzenia rzemiosła.

W okresie od dnia 1 do 31 stycznia 1938 r. wpłynęło do Izby 105 podań o potwierdzenie praw nabytych do samodzielnego wykonywania rzemiosła i wydanie zaświadczeń z art. 198 ust 4 prawa przem. W liczbie tej przeważają rzemiosła; rzeźnictwo i wędliniarstwo - 37 podań; bielizniarstwo - 13; szewstwo - 11; rzeźnictwo i wyrób mięsa - 9; kowalstwo - 7.

Komisja Opiniodawcza Izby na odbytych w tym czasie dwu posiedzeniach rozpatrzyła 94 podania, z czego przyznano prawa nabyte 68 osobom, odmownie załatwiono 19 podań, a w 7-miu wypadkach postanowiono przed zajęciem ostatecznego stanowiska zasięgnąć opinii właściwych zarządów gminnych lub organizacji rzemieślniczych z danego terenu.

Dyspensy.

W miesiącu styczniu 1938 r. Izba otrzymała od władz przemysłowych ogółem 156 podań o dyspensę z art. 146 prawa przem. do zaopiniowania i postawienia stosownego wniosku. W liczbie tej przeważają rzemiosła: wędliniarstwo (masarstwo) - 38; szewstwo - 16; stolarstwo - 16; krawiectwo - 15; rzeźnictwo i wyrób mięsa - 11; kowalstwo — 10.

Komisja opiniodawcza na dwu odbytych posiedzeniach rozpatrzyła 139 spraw, z czego zaopiniowano przychylnie bez egzaminu sprawdzającego 22 podania, odmownie bez egzaminu sprawdzającego 11 podań, natomiast w 106 wypadkach postanowiono podać kandydatów egzaminowi sprawdzającemu i sprawy załatwić w zależności od wyników egzaminów.

Ogółem postawiono władzom przemysłowym 72 wnioski przychylnie, z czego 50 w oparciu o pomyślny wynik egzaminu sprawdzającego oraz 17 wniosków odmownych z czego 6 w oparciu o ujemny wynik egzaminu.

Akta 32 kandydatów zwrócono bez merytorycznego załatwienia wskutek braku opłat egzaminacyjnych, niezgłoszenia się kandydatów do egzaminu sprawdzającego i braku odpowiedzi na pisma Izby w tych sprawach.

Umowy o naukę rzemiosła

W miesiącu styczniu r. b. wpłynęło do Izby 168 umów o naukę rzemiosła. W tym czasie Izba zarejestrowała 287 umów, w tym 147 umów o naukę rzemiosła w przemyśle fabrycznym i 140 umów o naukę rzemiosła w warsztatach rzemieślniczych. Na liczbę tę przypada 269 umów zawartych z terminatorami chrześcijanami i 18 z terminatorami żydami. Najwięcej zarejestrowano umów w ślusarstwie, następnie rzeźnictwie i wędliniarstwie, krawiectwie, piekarstwie i t. d.

Egzaminy czeladnicze

W m. styczniu 1938 r. komisje egzaminacyjne czeladnicze przeegzaminowały 121 kandydatów w tym 79 chrześcijan i 42 żydów.

Z powyższej liczby złożyło egzamin z wynikiem dodatnim 113 kandydatów, w tej liczbie 76 chrześcijan i 37 żydów.

Świadectwa czeladnicze uzyskało w rzemiosle mularskim 11 osób, malarskim 5, ciesielskim 1, bednarskim 1, kołodziejskim 1, stolarskim 7, szklarskim 1, lakierniczym 1, krawieckim 23, kuśnierskim 1, czapniczym 1, gorseciarzem 2, tapicerskim 2, kowalskim 5, ślusarskim 8, tokarskim metal. 1, blacharskim 1, cukierniczym 2, piekarskim 6, rzeźniczym i wędliniarzem 12, cholewkarzem 5, szewskim 5, rymarskim 1, fryzjerskim 6, fotografowaniu 4.

W ciągu stycznia Izba skierowała do komisji egzaminacyjnych czeladniczych 98 kandydatów, w tym 55 chrześcijan i 43 żydów.

Egzaminy mistrzowskie

W styczniu 1938 r. komisje egzaminacyjne mistrzowskie przeegzaminowały 23 kandydatów, w tej liczbie 19 chrześcijan i 4 żydów.

Z pośród powyższych 22 kandydatów złożyło egzamin z wynikiem dodatnim (18 chrześcijan i 4 żydów).

Dyplomy mistrzowskie uzyskali kandydaci w następujących rzemiosłach: 1) w mularstwie 1, w ciesielstwie 1, w malarstwie 1, w stolarstwie 1, w bielizniarstwie 2, krawiectwie 6,

ślusarstwie 2, piekarstwie 2, szewstwie, 3, fryzjerstwie 3.

W tym samym czasie Izba skierowała do komisji egzaminacyjnych mistrzowskich akta 15 kandydatów, w tym 13 chrześcijan i 2 żydów.

Nielegalny stan w rzemiośle

W miesiącu styczniu b. r. Izba przesłała do Starostw 55 zawiadomień o nielegalnym wykonywaniu rzemiosła i 4 zawiadomienia o nielegalnym kształceniu terminatorów ce-

lem spowodowania legalizacji i ewent. ukarania.

W tym samym czasie Izba została powiadomiona przez Starostwa, iż 39 rzemieślników zostało ukaranych grzywną za nielegalne prowadzenie warsztatów a 3 rzemieślników za nielegalne kształcenie terminatorów, 8 właścicieli warsztatów otrzymało zakaz nielegalnego wykonywania rzemiosła.

Z prac Izby Rzemieślniczej

W m. styczniu r. b. Izba otrzymała 2411 pism, wysłała zaś 3364.

Wydawnictwa do nabycia w Kieleckiej Izbie Rzemieślniczej**WYDAWNICTWA WŁASNE:**

Nakładem Izby Rzemieślniczej wyszły dotychczas i są do nabycia następujące książki:

	cena
Wojtowicz Wiktor — „Rzemiosło a społeczeństwo“	50 gr
Jaroszewski Kazimierz — „O dalszą reformę ustawodawstwa społecznego“	1.80 zł
Wojtowicz Wiktor — „Tradycje rzemiosła polskiego“	50 gr
Sokołowski Kazimierz — „Rzemiosło“	2.— zł
Jaroszewski Kazimierz — „Porównawcze ustawodawstwo rzemieślnicze“	1.50 zł

WYDAWNICTWA NA SKŁADZIE:

Różycki Andrzej — „Krakowskie wyroby wędliniarskie“	4.— zł
„Programy egzaminacyjne“ Część I dla zawodów: bednarstwa, koszykarstwa, kołodziejstwa, stolarstwa, modelarstwa, rzeźbiarstwa, ciesielstwa, tokarstwa drzewnego, wyrobu fortepianów i pianin, organów, instrumentów muzycznych, kowalstwa, ślusarstwa, tokarstwa metalowego, podkuwania koni	1.— zł
Baute Marian — „Nauka o wyrobie tkanin“	5.— zł
Durda Br. K. — „Poradnik praktyczny dla rzemieślników“	50 gr
Winiarski Władysław — „Podręcznik rzemieślniczy“	4.50 zł

Kozłowski Władysław — „Najważniejsze podatki bezpośrednie w rzemiośle“	1.— zł
Gindrich Władysław — „Jan Killiński i jego czasy“	5.— zł
„Gazeta Przemysłowo Rzemieślnicza“ (dwa numery jubileuszowe 1894—1936) po	50 gr
Jaszuński J. — „Co każdy rzemieślnik wiedzieć powinien“	1.50 zł
Feuring H. i Herszberg H. — „Przedsiębiorstwo rzeźnicko-wędliniarskie“	1.— zł
Józef Sierakowski — „Podręcznik kroju damskiego“	8.— zł
Jaroszewski Kazimierz — „Na tle prac nad reformą ustroju szkolnictwa zawodowego“	5.— zł
K. Dąbrowski, J. Okłńczyć, W. Wolski „Terminarz Podatkowy“	1.65 zł

Ceny wraz z przesyłką pocztową. Zamówienia należy kierować do Izby Rzemieślniczej w Kielcach, Sienkiewicza 49 wraz z przekazaniem należności na konto P. K. O. 66004 Izba Rzemieślnicza w Kielcach. Fundusz Wydawniczy.

Poza tym w Izbie nabyć można: regulaminy komisji egzaminacyjnych, czeladniczych i mistrzowskich po 25 gr za egzemplarz, przepisy regulujące sprawy terminatorów—25 gr i rozporządzenie P. Wojewody Kieleckiego, ustalające stosunek liczebny uczniów do zatrudnionych czeladników — 15 groszy oraz uproszczone księgi handlowe wraz z instrukcją.

Druk zakończono dnia 25 marca 1938 r.

PRENUMERATA: rocznie zł. 1.50, półrocznie zł. 0.75 — łącznie z przesyłką pocztową
Konto P.K.O. Nr. 66.004. **Adres Redakcji i Administracji:** Kielce, ul. Sienkiewicza Nr. 49. Tel. 16-14
Wydawca: IZBA RZEMIEŚLNICZA W KIELCACH. **Redaktor:** Mgr EDMUND ZAPOLSKI-DOWNAR

Odbito w drukarni W. Komorowicz i S-ka, Kielce, Pierackiego 17.